

M3

GOED VOOR HET MILIEU EN EEN VEILIGER VERKEER

Rijopleiding voor milieuvriendelijk rijgedrag

Wat? Waarom?

Een bewuste aankooppolitiek draagt bij tot een zuiniger wagenpark (zie steekkaart M2). Maar ook het rijgedrag heeft een belangrijke invloed op het verbruik en de luchtverontreiniging. Onderzoek van de Vrije Universiteit Brussel en de Nederlandse Onderzoeksinstituut TNO toont aan dat milieuvriendelijk rijden de CO₂-uitstoot en het brandstofverbruik vermindert met 5% in de stad en met 25% buiten de stad. In beide zones namen ze ook een halvering van de NOx-emissies waar.

Snelheid is een belangrijke parameter voor de hoeveelheid schadelijke stoffen die voertuigen uitstoten, zeker bij snelheden hoger dan 100km/u. Bij lagere snelheden speelt vooral de dynamiek (optrekken, afremmen, schakelen, ...) een grote rol. Toch is milieuvriendelijk rijden niet hetzelfde als defensief rijden. Milieuvriendelijk rijden maakt beter gebruik van de mogelijkheden van moderne motoren. Daardoor bespaar je meer dan met defensief rijden, terwijl je toch een vlotte rijstijl behoudt. Wat wel hetzelfde is als bij defensief rijden is dat je je snelheid matigt.

Hoe aanpakken?

- In het kader van een milieuvriendelijk voertuigenpark stel je een registratiesysteem op. Dat kan naar aanleiding van een 'Milieutoetsing Voertuigenpark' gebeuren. Daarbij noteer je voor elk voertuig het type en enkele technische kenmerken. Ook gegevens over de chauffeur, de aard en de afstand per rit zijn belangrijk. Daardoor kan je gemakkelijk de frequentie van gebruik afleiden en bepalen wie het meeste gebruik maakt van een dienstwagen. Het geeft je bovendien ook een zicht op welke auto altijd door dezelfde chauffeur gebruikt wordt, welke door meerdere personen gebruikt worden en hoe vaak ze gebruikt worden.
- Kies een groep die een uitgebreide en praktische rijopleiding zal volgen. Personeelsleden die het vaakst achter het stuur zitten, kunnen het meeste besparen en hebben dus het meeste baat bij zo'n opleiding. Ook de mogelijkheid om hun verbruik bij te houden, kan een doorslaggevende factor zijn. Dat verbruik is gemakkelijker te meten bij personen die altijd dezelfde wagen gebruiken en waarbij de auto door niemand anders gebruikt wordt. De bedoeling is dat je een kleine groep overhoudt die een opleiding kan volgen. Is de groep na de eerste selectie op basis van gebruiksfrequentie en de mogelijkheid om het verbruik te meten nog te groot, dan kan je die verder inperken op basis van andere criteria. Chauffeurs die de opleiding vrijwillig willen volgen bijvoorbeeld, zullen meer gemotiveerd zijn om de tips ook in praktijk om te zetten.
- Registreer voor het begin van de opleiding het brandstofverbruik per kilometer van alle deelnemers. Zo kan je erna gaan vergelijken. Doe dat niet na één verplaatsing, maar trek een aantal weken uit. Het gemiddelde geeft een realistisch beeld van het verbruik.
- Er bestaan verschillende soorten opleidingen. De ene maakt gebruik van simulators, de andere gaan met de deelnemers echt de baan op. Bekijk daarom binnen de organisatie welke voor jullie de meest geschikte is. Op de website van de ROB-campagne (Rustig Op de Baan) vind je een beknopt overzicht van de opleidingen in België.
- De beperkte groep start de opleiding. Afhankelijk van het soort opleiding duurt die één tot enkele dagen.
- Na de opleiding volg je het verbruik verder op. Zo kan je de resultaten voor en na de opleiding vergelijken. Eens je kan aantonen dat het verbruik daalt, zal je ook de sceptici overtuigen van het nut van milieuvriendelijk rijden.
- Maak de resultaten ook bekend bij de rest van het personeel. Combineer dat met tips rond milieuvriendelijk rijden, zodat ook zij die kunnen toepassen. Was de actie een succes of komt er ook een vraag van de andere personeelsleden? Dan kan je de opleiding eventueel herhalen.

Randvoorwaarden

- Trek voldoende budget uit om een praktijkopleiding te organiseren.
- Het personeel mag niet overtuigd zijn van 'het eigen gelijk' over hun huidige rijstijl en moet openstaan voor tips.
- Er is een systeem nodig om het verbruik te kunnen opvolgen.

Voor- en nadelen

Voor de organisatie

- + Milieuvriendelijk rijden verhoogt het milieuvriendelijke imago van de organisatie en sluit aan bij de voorbeeldfunctie die zij heeft.
- + Minder brandstof en minder ongevallen – door de aangepaste snelheid – brengen een financieel voordeel mee.
- + Doordat de deelnemers aan de opleiding hun kennis delen met collega's, daalt ook het verbruik bij de rest van het personeel. Bij hen zal het verschil echter kleiner zijn dan in de oorspronkelijke groep.
- Een praktijkopleiding organiseren vraagt een investering van de organisatie (vnl. bekostigen van lesgevers).

Voor werknemers/medewerkers

- + Chauffeurs zijn meer ontspannen achter het stuur doordat ze minder snel rijden en beter kunnen anticiperen op andere weggebruikers. Dat komt de verkeersveiligheid alleen maar ten goede.
- + Werknemers passen de tips ook toe in hun eigen wagen, waardoor ze ook in hun privéleven kunnen besparen.

Communicatie

- Breng het personeel voor aanvang van de rijopleiding op de hoogte van het doel van de actie, wie de opleiding zal volgen en waarom je die groep gekozen hebt. Occasionele bestuurders geef je tips mee via interne communicatiemiddelen zoals het personeelsblad, intranet, e-mail, ... Ook een algemene infosessie rond de theorie behoort tot de mogelijkheden.
- De boodschap en tips rond milieuvriendelijk rijden blijven beter hangen als je die regelmatig herhaalt.
- Koppel een eigen initiatief aan bestaande communicatieacties, zoals de ROB-campagne. Daardoor bespaar je niet alleen tijd – je hoeft zelf geen campagne uit te werken – maar ook geld. Voor grote campagnes wordt het materiaal immers vaak in grote oplages gemaakt of het wordt goedkoop aangeboden aan de deelnemende besturen. Gebruik om diezelfde reden ook bestaande communicatiemiddelen om de actie te verspreiden.
- Regelmatig communiceren over de verwezenlijkte besparing geeft een positief signaal en moedigt de chauffeurs bovendien aan om de tips toe te passen.

Tips, leerpunten en knelpunten

- Boordcomputers maken het gemakkelijk om het gemiddelde verbruik per kilometer bij te houden.
- Als een chauffeur niet altijd met dezelfde wagen rijdt, hem uitleent aan anderen of een nieuwe wagen moet gebruiken tijdens of vlak na de opleiding, beïnvloedt dat de meting. Probeer dat te vermijden. Zeker bij een pilootproject zijn de resultaten belangrijk.

In het kader van de samenwerkingsovereenkomst kunnen provincies, steden en gemeenten met het programma 'Milieuvriendelijk Voertuigenpark' berekenen hoe milieuvriendelijk hun wagenpark is en hoe milieuvriendelijk de gebruikers ermee omgaan. VITO ontwikkelde dat programma in opdracht van de Vlaamse overheid.
- Het aankoopbeleid van de organisatie kan de inspanningen van het personeel ondersteunen door de acties rond zuiniger rijden aan een vergroening van het wagenpark te koppelen. Dat kan door bijvoorbeeld hybride wagens aan te kopen (steekkaart M2) of door bij de aankoop van een wagen rekening te houden met een minimale ecoscore. Die ecoscore vind je op www.ecoscore.be.

Meer informatie?

- ✓ www.ikbenrob.be
- ✓ www.vlaanderen.be/milieuzorg
- ✓ <http://samenwerkingsovereenkomst.lne.be>
- ✓ www.mobielvlaanderen.be

